

ANAHTAR KAVRAMLAR:

Hırsızlık suçuna teşebbüs

Hazırlık ve icra hareketi ayrımı

Doğrudan doğruya icraya başlama ölçütü

Önleyici kolluk tedbirleri

I. Olay: Yargıtay 6. Ceza Dairesinin **30.12.2021** tarihli ve E. 2021/4807, K. 2021/20725 sayılı Kararına konu teşkil eden olayda; M'nin bankadan yüklü miktarda para çektiğini ve bu para yanında olduğu halde aracıyla trafiğe çıktığını fark eden A ve B, araçlarıyla M'yi takip ederler. Şehir içi trafiğindeki yoğunluk nedeniyle M'nin yavaşlaması üzerine B araçtan inerek M'nin aracına yönelir. Durumu fark eden M, trafiğin açılması üzerine aracıyla hemen hareket eder ve kolluğa ihbarda bulunur. Kolluğun müdahalesiyle A ve B yakalanır ve B'nin üzerinde bir adet "küçük jammer cihazı" ile bir adet "emniyet kemeri kesici /cam kırıcı âlet" bulunur.

II. Mercilerin Çözüm Şekilleri: İlk derece mahkemesi, A ve B'nin teşebbüs aşamasında kalmış hırsızlık suçunu işlediklerini kabul ederek, haklarında TCK, m. 141 ve m. 35 hükümlerine istinaden mahkûmiyet hükmü kurmuştur.

Yargıtay 6. Ceza Dairesi ise, bu mahkûmiyet hükmünün, aşağıdaki gerekçe ile bozulmasına karar vermiştir:

"5237 sayılı TCK'nın 141. maddesinde, hırsızlık suçunun maddi unsurlarından olan fiil, ... başkasına ait taşınır bir malı bulunduğu yerden almaktır.

Bu durum madde gerekçesinde; '*... Almak fiilinden maksat, suçun konusunu oluşturan mal üzerinde mağdurun zilyetliğine son verilmesi, mağdurun suç konusu eşya üzerinde zilyetlikten doğan tasarruf haklarını kullanmasının olanaksız hâle gelmesidir. Bu tasarruf olanağı ortadan kalkınca suç da tamamlanır.*' denilmek suretiyle açıklanmıştır.

Yeni TCK'nın sisteminde teşebbüs bahsinde, **hazırlık ve icra hareketleri arasındaki ayırımın objektif bir ölçüye dayandırılması** amacıyla TCK'nın 35. maddesinde, '*doğrudan doğruya icraya başlama*' ifadesine yer verilmiştir.

Madde gerekçesinde bu husus aşağıdaki şekilde izah edilmiştir:

'*... Suça teşebbüs düzenlemesinde getirilen diğer bir yenilik icra hareketlerinin başlangıcına ilişkindir. Bilindiği üzere icra hareketlerinin ne zaman başladığının belirlenmesi kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasıyla yakından ilgilidir. Eğer failin kastının şüpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmasıyla icranın başlayacağı yolundaki sübjektif ölçüt kabul edilirse, kişinin düşüncesi ve yaşam tarzı dolayısıyla cezalandırılmasına varabilecek bir uygulamaya yol açılacaktır. Çünkü hazırlık hareketleri aşamasında da kastın varlığının şüpheye yer vermeyecek biçimde tespit edilmesi mümkün olup, böyle bir ölçüt hazırlık- icra hareketleri ayrımı konusunu bir kanıtlama sorunu hâline getirmektedir. Diğer bir deyişle suçun icrasıyla ilgisiz davranışlar dahi, suç kastını ortaya koyduğu gerekçesiyle cezalandırılabilecektir.*

Açıklanan bu nedenlerle, Tasarıdaki "kastı şüpheye yer bırakmayacak" ölçütü madde metninden çıkartılmış ve bunun yerine "doğrudan doğruya icraya başlama" ölçütü kabul edilmiştir. Böylece işlenmek istenen suç tipiyle belirli bir yakınlık ve bağlantı içindeki hareketlerin yapılması durumunda suçun icrasına başlanmış sayılacaktır.'

...

(Söz konusu olay bağlamında) sorun, faillerin gerçekleştirdiği hareketlerin hırsızlık suçunun hazırlık hareketi mi, yoksa icra hareketi mi olduğu noktasındadır.

5237 sayılı TCK'nın sistemine esas alınan “*doğrudan doğruya icraya başlama*” ölçütüne göre de A ile B'nin işlediği hareketler henüz icra hareketi niteliğine ulaşmadığından, hırsızlığa teşebbüs suçundan verilen mahkûmiyet kararı usûl ve yasaya aykırıdır.”

III. Hukuki Değerlendirmemiz: Yargıtay 6. Ceza Dairesinin bu değerlendirmelerine aynen iştirak etmekteyiz. Ancak, bu tür olaylarda, tehlikeliliği ortaya çıkmış olan kişiler bakımından **önleyici kolluk tedbirlerinin yoğunlaştırılması** gerektiği, izahtan varestedir. Önleyici kolluk tedbirlerinin uygulanmasının gerektiği durumlarda, sorunu ceza hukuku alanına taşıyarak, kamu bakımından daha fazla külfete sebebiyet vermemek gerekir.